

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิสัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสยาม โดยรวม และเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจ
2. เพื่อเปรียบเทียบวิสัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวม และเป็นรายด้าน 7 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะ ระดับชั้น ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษา และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2548 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 10,328 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($=.05$) ของยามานะ (Yamane, 1967: 886) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 521 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และการรักษาระเบียบใจ จำนวน 42 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับคือ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการวิเคราะห์ค่าสถิติเพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้น คณะ ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษาและการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ศึกษาวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ และการรักษาระเบียบใจ โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบที และเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้น คณะ ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษาและการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจ จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะ ระดับชั้น ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษา และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ และการรักษาระเบียบใจ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม มีความมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และการรักษาระเบียบใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ระดับชั้น คณะ ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษาและการอบรมเลี้ยงดู พบว่า

2.1 ความมีวินัยในตนเองโดยรวมของนักศึกษาหญิงสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาหญิงมี

ค่าเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในตนเองที่พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาในคณะต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะพยาบาลศาสตร์มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและคณะนิติศาสตร์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเองและการรักษาระเบียบใจไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกรายคู่ได้ดังนี้

2.2.1 นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์กับคณะบริหารธุรกิจ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะศิลปศาสตร์ มีความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าคณะศิลปศาสตร์มีคะแนนความรับผิดชอบมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2.2 นักศึกษาคณะนิติศาสตร์กับคณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับคณะพยาบาลศาสตร์ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะพยาบาลศาสตร์ มีความมีวินัยในตนเองด้านความอดทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าคณะพยาบาลศาสตร์มีคะแนนความอดทนมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2.3 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับศิลปศาสตร์ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะพยาบาลศาสตร์ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะศิลปศาสตร์ มีความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าคณะพยาบาลศาสตร์มีคะแนนความซื่อสัตย์มากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2.4 นักศึกษาคณะนิติศาสตร์กับคณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์กับคณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับคณะพยาบาลศาสตร์ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะพยาบาลศาสตร์ มีความมีวินัยในตนเองด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าคณะพยาบาลศาสตร์มีคะแนนความเสียสละมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.3 นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปี 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ชั้นปี 3 ชั้นปี 1 และชั้นปี 2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความเสียสละ และการรักษาระเบียบใจไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกรายคู่ได้ดังนี้

2.3.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามระดับชั้นปี 3 กับระดับชั้นปี 4 มีความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาระดับชั้นปี 4 มีคะแนนความเป็นผู้นำมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.3.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามระดับชั้นปี 2 กับระดับชั้นปี 4 มีความมีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาระดับชั้นปี 4 มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.3.3 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามระดับชั้นปี 2 กับระดับชั้นปี 3 มีความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาระดับชั้นปี 3 มีคะแนนความซื่อสัตย์มากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.4 นักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่างกัน มีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความเข้มงวดปานกลางและความเข้มงวดน้อย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความเป็นผู้นำ และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกรายคู่ได้ดังนี้

2.4.1 นักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยจากคณาจารย์มากกับได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยปานกลาง มีความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยจากคณาจารย์มาก มีคะแนนความเป็นผู้นำมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.4.2 นักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยจากคณาจารย์มากกับ ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยปานกลาง มีความมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวด ในการมีระเบียบวินัยจากคณาจารย์มาก มีคะแนนความซื่อสัตย์มากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบ ความแตกต่าง

2.5 นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกัน มีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ย คะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความเสียสละและการ รักษาระเบียบใจไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกรายคู่ได้ดังนี้

2.5.1 นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบปล่อยปละ ละเลย มีความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนความเป็น ผู้นำมากที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.5.2 นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบเข้มงวด กวดขัน และนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับปล่อยปละละเลย มีความมี วินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี แนวโน้มว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนความรับผิดชอบมาก ที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.5.3 นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบปล่อยปละ ละเลย มีความมีวินัยในตนเองด้านความอดทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนความอดทนมาก ที่สุด ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.5.4 นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบเข้มงวด กวดขัน และนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับปล่อยปละละเลย มีความมี วินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้ม ว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนความซื่อสัตย์มากที่สุด ส่วนคู่ อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวินัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจ รวมทั้งการเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามโดยรวม และเป็นรายด้าน 7 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะ ระดับชั้น ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษา และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม โดยรวม และเป็นรายด้าน 7 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจ พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม มีความมีวินัยในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า นักศึกษามีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยมิได้ถูกบังคับจากภายนอก แต่เกิดจากแรงกระตุ้นจากภายในตัวบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของสังคม (พระธรรมปิฎก, 2538: 7-8) และจากการกำหนดเป้าหมายการศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้มุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยกำหนดให้เป็นหนึ่งในคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ส่งผลให้นักศึกษาในปัจจุบันได้รับการปลูกฝังความมีวินัยในตนเองมาอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถดำรงชีวิตด้วยความเหมาะสม ซึ่งมหาวิทยาลัยสยามได้ตระหนักถึงความสำคัญของความมีวินัยในตนเองได้กำหนดเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย และกำหนดเป็นนโยบายให้แต่ละคณะผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะตามวิชาชีพที่กำหนด

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้นำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เพราะปัจจุบันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้เน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้นักศึกษามีการค้นคว้า แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้อย่างเต็มที่ จึงส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าใจถึงบทบาทของตนเองในสังคมและหล่อหลอมรูปแบบของความเป็นผู้นำ ส่วนความมีวินัยในตนเองด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยที่กำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จึงมีความต้องการอิสระเสรีในการคิด การตัดสินใจและดำรงชีวิตในสังคม แต่เนื่องด้วยเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง โดยสภาพอารมณ์ที่สามารถพบเห็นได้บ่อย ๆ คือ มีความวิตกกังวล ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ส่งผลให้อาจเกิดภาวะการ

สับสนในบทบาทของตน จึงทำให้นักศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างเพียงพอ ดังที่สำเนาวิชาจิตวิทยา (2539: 77) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาการของวัยรุ่นว่าควรต้องได้รับการส่งเสริมให้มีพัฒนาการในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งนี้ด้วยเหตุที่เป็นวัยซึ่งพร้อมที่จะแสวงหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของตน ทำนองเดียวกับที่ วีรพล แสงปัญญา (2540) ได้ระบุว่า การเข้าใจในเอกลักษณ์ของตนจะช่วยให้วัยรุ่นเกิดความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ และช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคต โดยจะค่อย ๆ พัฒนาความเป็นตัวของตัวเองขึ้นอย่างช้า ๆ

2. เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามโดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะ ระดับชั้น ความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่อนักศึกษา และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษานหญิงมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง Bandura (1986: 347) กล่าวว่าบรรทัดฐานทางสังคมเป็นผู้กำหนดบทบาททางเพศให้เพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างกัน และในสังคมไทยบิดามารดามักเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัยกับลูกสาวมากกว่าลูกชาย ดังนั้นเพศหญิงจะถูกหล่อหลอมให้มีความอ่อนน้อม เชื่อฟังคำสั่งสอนและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม จึงทำให้นักศึกษานหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับการศึกษาของรัชติการณ์ สุขเกษม (2528) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 12 พบว่านักเรียนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษานหญิงมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชายในด้านความเป็นผู้นำ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน และการรักษาระเบียบใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะสังคมปัจจุบันยอมรับในความสามารถของเพศหญิงมากขึ้น เปิดโอกาสให้เพศหญิงได้เข้ามามีบทบาทที่เด่นชัดในสังคมมากขึ้น ประกอบกับได้รับการปลูกฝังวินัยมาตั้งแต่เด็กจึงทำให้นักศึกษานหญิงมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่าเพศชาย ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า นักศึกษานหญิงและนักศึกษาชายมีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีความต้องการอิสระเสรีในการคิด การตัดสินใจและดำรงชีวิตในสังคม แต่เนื่องด้วยเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง ส่งผลให้อาจเกิดภาวะการสับสนในบทบาทของตน จึงทำให้นักศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างเพียงพอ

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะต่างกัณมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัณ

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาในคณะต่างกัณมีความมีวินัยในตนเองโดยรวม แตกต่างกัณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็น เพราะในคณะวิชาต่าง ๆ มุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตและปลูกฝังคุณลักษณะเฉพาะให้นักศึกษาในแต่ ละสาขาวิชาหรือสาขาวิชาชีพที่ต่างกัณ แม้โครงสร้างของแต่ละหลักสูตรจะมุ่งหวังให้นักศึกษามี พื้นฐานหรือคุณลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกันก็ตาม ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้มีส่วนในการหล่อหลอม และส่งเสริมในการกำหนดบุคลิกภาพของนักศึกษาในแต่ละสาขาให้แตกต่างกัณออกไป (วรา ลักษณ์ แจ่มใส, 2540: 134)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาในคณะต่างกัณมีความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์และความเสียสละ แตกต่างกัณ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเองและการรักษา ระเบียบใจไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้เพราะความมีวินัยในตนเองด้านความเป็นผู้นำ ความ เชื่อมั่นในตนเองเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลในการแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ให้ดำเนินไป จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และขึ้นอยู่กับการศึกษาประสบการณ์ของ แต่ละบุคคล (ไพรัตน์ ไหล่ไม่ทอง, 2539: 51) อีกทั้งในปัจจุบันมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจาก ต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย ทำให้การยึดมั่นในวัฒนธรรมของชาติในวัยรุ่นลดน้อยลง และ มองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาขึ้นอยู่กับความพอใจ ซึ่ง Spaeth (2001: 31-33) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและการปฏิบัติในเรื่องเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยจำนวน 1,000 คน พบว่า มีเพียงร้อยละ 25 ในวัยรุ่นหญิงและร้อยละ 32 ในวัยรุ่นชาย ที่มีความคิดเห็นว่ พรหมจรรย์เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการแต่งงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความมีวินัยในตนเองด้าน ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาระเบียบใจของนักศึกษาทุกคณะไม่แตกต่าง กัณ

ด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความเสียสละแตกต่างกัณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่คณะศิลปศาสตร์มีคะแนนความ รับผิดชอบมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะศิลปศาสตร์มุ่งผลิตผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน วิชาชีพด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในโรงแรมและองค์กรธุรกิจท่องเที่ยวไม่ ต่ำกว่า 400 ชั่วโมง เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และปฏิบัติงานได้ทันทีที่สำเร็จการศึกษา (มหาวิทยาลัยสยาม, 2548: 285) ซึ่งการที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานจริง ทำให้นักศึกษามีความ ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ และพยายามปรับปรุงการ

ปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและนำไปแก้ไขเพื่อความก้าวหน้าของงานในหน้าที่ จึงเป็นการพัฒนาให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น (ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์, 2542: 19)

ส่วนด้านความอดทน ความซื่อสัตย์และความเสียสละ พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์มีคะแนนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะวิชาชีพพยาบาลมีหน้าที่ในการกระทำที่มีผลโดยตรงต่อชีวิตมนุษย์ สังคมได้คาดหวังว่าพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีเมตตา กรุณา เสียสละ อดทน ดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับความปลอดภัยและสุขสบาย (อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 2540: 16) หลักสูตรวิชาชีพพยาบาลจึงได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความสำนึกมีจริยธรรม นอกเหนือจากความรู้ความสามารถจึงจะควบคุมการปฏิบัติการพยาบาลให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้ใช้บริการ ของผู้ร่วมงาน รวมทั้งของตนเองได้ดีที่สุด สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้พยาบาลปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ให้ถูกต้องเป็นธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิตดาพร คำสด (2546) พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสูงกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.3 นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกัน มีความมีวินัยในตนเอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยชั้นปี 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ชั้นปี 3 ชั้นปี 1 และชั้นปี 2 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความเสียสละและการรักษาระเบียบใจไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะวินัยในตนเองนั้นต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจของบุคคลผ่านการเรียนรู้อบรมและเลือกสรรไว้เป็นหลักปฏิบัติประจำตน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2527) และจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ได้กล่าวถึงระดับพัฒนาการของเด็กที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และค่อย ๆ พัฒนาการเรียนรู้ให้มีระดับจริยธรรมที่สูงขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักศึกษาชั้นปี 4 มีความมีวินัยในตนเองมากกว่านักศึกษาระดับชั้นอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์ (2542) พบว่านักศึกษาชั้นปี 3 มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสถาบันสูงกว่านักศึกษาชั้นปี 2

2.4 นักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่างก็มีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์ต่างก็มีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาที่ได้รับความเข้มงวดในการมีระเบียบวินัยของคณาจารย์มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีวินัยในตนเองโดยรวมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความเข้มงวดปานกลางและความเข้มงวดน้อย ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงสังคมจากบ้านมาเป็นที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยมากขึ้น คณาจารย์จึงมีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองให้นักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของลัดดาวลัย เกษมเนตร และคณะ (2539) ที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะการทำตนเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการณ์มีวินัย เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการณ์มีวินัยมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความเสียสละและการรักษาระเบียบไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนด้านความเป็นผู้นำ และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะในการปลูกฝังและส่งเสริมความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รู้จักทักษะในการทพงานกลุ่ม อีกทั้งครูผู้สอนควรช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลของมาตรฐาน กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ และควรให้เด็กได้เห็นผลของพฤติกรรมของตน เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่ง Honig and Wittmer (1991 อ้างถึงใน ฉันทนา ภาคบงกช, 2543: 14) ได้กล่าวว่าการให้อิสระแก่เด็กในการทำสิ่งต่าง ๆ เคารพรับฟังความคิดเห็นและใช้เหตุผล จะช่วยส่งเสริมความเป็นผู้นำและความซื่อสัตย์

2.5 นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทนและความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะครอบครัวถือได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ด้วยหน้าที่พื้นฐานของครอบครัวคือการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามเพื่อให้สามารถดำรงตน และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ

ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะเป็นการปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่ให้ความรัก ให้คำแนะนำ ชี้นำสิ่งที่ถูกต้องให้ และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ไม่ปล่อยปละละเลยมากเกินไป ดังนั้นจึงส่งผลต่อระบบความคิดของเด็กให้สามารถจำแนกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ จึงทำให้เด็กมีความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือมีวินัยในตนเองสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สินีนาฏ สุทธิจินดา (2543) ได้ทำการเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีวินัยในตนเองต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและแบบประชาธิปไตย และงานวิจัยของ สถิตดาพร คำสด (2546) ศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมทุกด้านสูงกว่านิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม มีความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ทั้งนี้ นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องความมีวินัยในตนเองให้แก่บุคลากรในมหาวิทยาลัยทุกระดับ โดยมีเป้าหมายหลักคือการร่วมกันพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้แก่ นักศึกษา
2. ส่งเสริมให้มีการเสริมแรงหรือการลงโทษ สำหรับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยจะรับผิดชอบต่อนักศึกษาที่มีวินัยในการเข้าแถว เข้าคิวในการรับบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
3. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นให้มีรูปแบบที่ต้องใฝ่รู้ แสวงหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรม เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม
เปรียบเทียบระหว่างการศึกษภาคปกติกับการศึกษาค่า
2. การศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เปรียบเทียบระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน
3. การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบ ในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของ
นักศึกษา